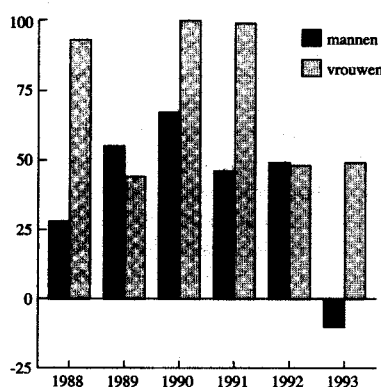

Statistiek

Stagnerende arbeidsmarkt in 1993

Uit de resultaten van de Enquête Beoepsbevolking blijkt dat de totale werkgelegenheid in 1993 iets is toegenomen, hoewel veel minder dan in voorgaande jaren (figuur 1). Het aantal mensen dat minstens twaalf uur per week werkte, is in 1993 gemiddeld 40 duizend hoger dan een jaar eerder. In de periode 1989-1992

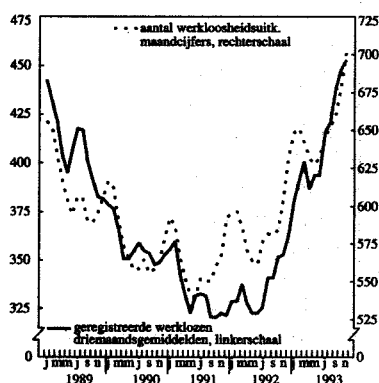
Figuur 1. Groei van de werkgelegenheid naar geslacht, x 1000

was de toename gemiddeld 125 duizend per jaar. Omdat de groei van het aantal werkenden vorig jaar sterk terugviel, nam de werkloosheid fors toe. Het aantal geregistreerde werklozen in het laatste kwartaal van vorig jaar is 100 duizend hoger dan een jaar eerder. In het vierde kwartaal werd een niveau bereikt van 453 duizend geregistreerde werklozen (figuur 2). Dat is het hoogste niveau in ruim vijftien jaar.

Volgens de definitie die per 1 januari 1994 geldt, worden tot de gere-

Figuur 2. Werkloosheid, x duizend

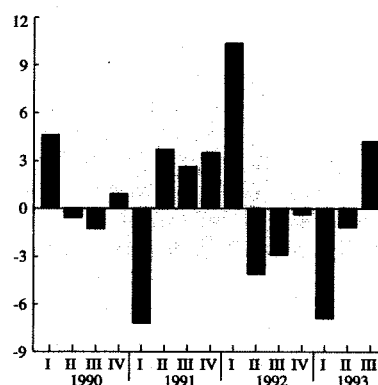

gistreeerde werklozen gerekend: de bij een arbeidsbureau ingeschreven mensen van 16-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken en beschikbaar zijn voor twaalf uur of meer. In de tabel is de reeks voor het aantal werkloosheidsuitkeringen opgenomen. Hiertoe behoren uitkeringen op basis van de Werkloosheidswet (WW), de Rijksgroepregeling Werkloze Werknemers (RWV) en de Wet Inkomensvoorziening Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsgeschikte Werkloze Werknemers (IOAW). Het aantal werkloosheidsuitkeringen was in november vorig jaar bijna 100 duizend hoger dan een jaar eerder. Dat is gelijk aan de stijging van de geregistreerde werkloosheid. De stijging van de werkloosheidsuitkeringen en die van de geregistreerde werkloosheid loopt in geheel 1993 gelijk op: in het begin van het jaar 60 duizend hoger dan een jaar eerder en op het eind van het jaar 100 duizend.

Investerings

Het volume van de bruto investeringen in vaste activa in het derde kwartaal van 1993 door bedrijven en over-

Figuur 3. Bruto bedrijfsinvesteringen in vaste activa, volume, procentuele kwartaalmutaties, t.o.v. voorgaand jaar

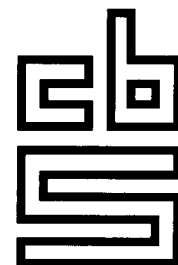

heid te zamen is 4% groter dan in hetzelfde kwartaal van 1992. Het is voor het eerst na het eerste kwartaal van 1992 dat het groeicijfer positief is (figuur 3). De bedrijfsinvesteringen in vaste activa geven in het derde kwartaal een sterkere groei (4%) te zien dan de overheidsinvesteringen (2%). De investeringen in woningen en gebouwen en in grond-, water- en wegenbouwkundige werken, blijven in het derde kwartaal achter bij het gemiddelde. De investeringen in machines en overige uitrustingsstukken ge-

ven een forse stijging te zien. Een deel hiervan, grote werken ten behoeve van de off-shore en energie-sector, heeft een betrekkelijk incidenteel karakter. Hetzelfde geldt voor de investeringen in vliegtuigen die net als in het tweede kwartaal sterk positief bijdragen aan de investeringen in vervoermiddelen.

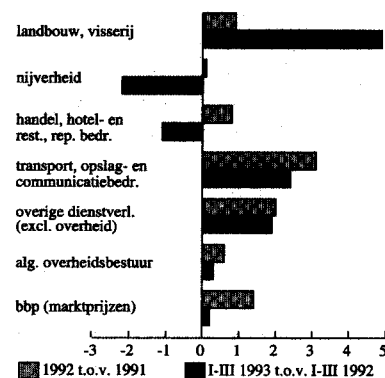
Bruto binnenlands product

Het volume van het bruto binnenlands product (bbp) in het derde kwartaal van 1993 is 0,8% groter dan in dezelfde periode van 1992. Voor de eerste drie kwartalen van 1993 te zamen resulteert daarmee een groeicijfer van 0,2%. Dit accres is laag in vergelijking met voorgaande jaren. Deze conclusie voor de totale toege-

voegde waarde geldt ook voor de belangrijkste bedrijfstakken: de nijverheid (29% van het totaal), de handel (16% van het totaal) en de overige dienstverlening (excl. overheid 31% van het totaal). In de nijverheid en in de handel is de in de eerste negen maanden van 1993 gevormde toegevoegde waarde zelfs lager dan een jaar eerder. Het hoogste groeicijfer laat de landbouw zien (bijna 5%). Doordat de prijzen van veel landbouwproducten sterk zijn gedaald, is de inkomensontwikkeling in de landbouw veel minder rooskleurig.

Figuur 4. Procentuele groei bbp naar bedrijfstakken

Kerngegevens recente ontwikkelingen, procentuele mutaties t.o.v. hetzelfde jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1986/90 gemidd.	1991	1992	1992				1993				Trend 2)
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sept.	okt.	nov.	dec.	
VOLUME-GEVEGENS												
<i>Productie (kwartaalrekeningen)</i>												
Bruto binnenlands product (m.p.)	3,1	2,1	1,4	0,4	-0,5	0,2	0,8					1
Landbouw en visserij	5,2	3,1	0,9	-5,3	4,9	6,7	3,4					1+
Nijverheid	2,4	1,0	0,1	-1,1	-2,2	-2,9	-1,3					1
Handel, hotel- en restaurantw., rep. bedr.	3,8	3,3	0,8	-0,2	-3,1	-0,7	0,5					1
Transport, opslag- en communicatiebedr.	3,9	5,0	3,1	2,7	1,5	2,2	3,6					1+
Overige dienstverlening (excl. overh.)	3,4	2,8	2,0	1,1	1,4	2,1	2,2					1
Algemeen overheidsbestuur, enz.	1,3	0,2	0,6	-0,6	0,4	0,3	0,2					1
<i>Productie (maandindicatoren)</i>												
Delfstoffenwinning	-2	12	0	-2	-1	-6	9	24	-8	18		1
Industrie	3	1	0	-2	-2	-3	-2	-1	-1	-1		-4
Voedings- en genotmiddelenindustrie	3	2	3	0	0	0	0	-1	-	-		1
Textiel-, kleding- en lederindustrie	0	0	-8	-9	0	-5	7	7	-	-		1
Papier- en grafische industrie	4	2	-1	-2	0	1	1	3	-	-		1
Chemische industrie	3	1	2	-2	-5	-7	-6	-3	-2	-		-4
Rubber- en kunststofverw. industrie	7	2	-2	-6	-5	-7	-6	-7	-	-		-4
Hout- en bouwmaterialenindustrie	3	-4	0	-4	-3	0	0	2	-	-		1
Basismetalenindustrie	3	1	0	-1	2	-	-	-	-	-		1
Elektrotechnische industrie	0	0	0	3	0	-5	-1	4	-3	-		-1
Rest metaal- en overige industrie	2	1	-1	-3	-4	-5	-4	-3	-	-		-1
Openbare nutsbedrijven	1	5	0	-1	-1	-2	-2	0	-8	-		1
Bouwnijverheid: begonnen woningen	0	-13	0	-7	-8	-1	14	-1	0	-12		-4
<i>Consumptie</i>												
Binnenlandse gezinsconsumptie	3	3	2	2	-1	2	2	2	-1	3		1
Voedings- en genotmiddelen	2	0	1	2	-1	1	0	2	-4	1		1
Duurzame consumptiegoederen	4	3	1	1	-9	0	3	1	-3	1		1
Overige goederen en diensten	3	4	3	3	2	3	2	2	1	3		1+
<i>Investerings in vaste activa</i>												
Bruto investeringen, totaal	4	0	1	0	-7	-2	4					1
Bedrijven	4	1	1	0	-7	-1	4					1
Overheid	1	-1	5	1	-6	-4	2					1
<i>Buitenlandse handel (goederen)</i>												
Invoer	6	4	2	1	-2	-1	2					1
Uitvoer	5	5	2	0	-1	-1	3					1
<i>BBP internationaal</i>												
Verenigde Staten	2,7	-0,7	2,6	3,9	3,2	2,9	2,8					1+
Duitsland	3,4	4,6	1,2	0,0	-3,0	-2,4	-					1
Verenigd Koninkrijk	3,3	-2,2	-0,4	0,1	1,6	1,9	-					1
Japan	4,6	4,0	1,5	0,5	-0,1	-0,5	-					1
PRIJZEN												
Prijzen gezinsconsumptie (werknemers)	0,7	3,9	3,7	2,9	2,4	2,2	2,0	1,8	1,9	1,7	1,7	1+
<i>Productenprijzen industrie</i>												
Afzet	-1,6	0,5	-0,9	-1,8	-1,5	-2,0	-1,5	-1,6	-1,3	-1,2		1
Verbruik	-4,2	-1,7	-3,3	-4,0	-3,2	-4,0	-3,1	-3,8	-3,4	-3,6		-4
Aardolie, North Sea Brent (in \$ per barrel)	17,88	20,01	19,32	19,30	18,30	18,54	16,69	16,34	16,93	15,56		-4
<i>Regelingslozen</i>												
Particuliere bedrijven	1,4	3,5	4,3	4,3	3,9	3,5	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	1+
Overheid	1,5	3,1	3,2	3,4	4,7	1,7	1,5	1,6	2,4	2,4	2,4	1+
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	1,5	3,1	4,0	4,5	4,4	4,6	2,5	2,7	2,8	2,8	2,8	1+
<i>Wisselkoersen (in gld.)</i>												
Amerikaanse dollar (1)	2,08	1,87	1,76	1,75	1,84	1,81	1,89	1,82	1,84	1,91	1,91	1++
Duitse mark (1)	1,127	1,127	1,126	1,125	1,125	1,122	1,124	1,123	1,124	1,122	1,121	1
Engelse pond (1)	3,43	3,30	3,10	2,75	2,71	2,79	2,84	2,78	2,77	2,83	2,86	-1
Japanse yen (100)	1,44	1,40	1,39	1,42	1,52	1,65	1,80	1,76	1,72	1,77	1,74	1++
OVERIGE INDICATOREN												
Consumentenvertrouwen 1) (in %)	5	-13	-14	-19	-22	-25	-19	-16	-26	-21	-23	
Economisch klimaat	7	-35	-36	-45	-53	-56	-46	-36	-50	-42	-48	
Koopbereidheid	4	1	1	-2	-0	-5	-1	-3	-9	-7	-7	
Koersindex voor aandelen, algemeen	6	3	5	0	3	5	21	25	33	37	39	1++
Uitgesproken faillissementen	-8	16	24	21	38	31	33	14	-0	28	8	1++
<i>Conjunctuures</i>												
Industrie												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)	-7	-10	-16	-25	-22	-24	-20	-20	-23	-25		
Orderpositie (4e kw. 1990=100)	93	95	93	88	85	82	82	81	82	80		-4
Bezettingsgraad (in %)	85	84	83	82	81	81	81					-4
Zakelijke dienstverlening												
Beoordeling orderpositie 1) (in %)			-36	-19	-12	-51	-45					
Computer servicebureaus			-11	-7	-11	-29	-15					
Ingenieurs- en architectenbur.			-12	-14	-13	-18	-11					
Economische adviesbureaus												
Arbeidsmarkt												
Aantal banen van werknemers (x 1000)	5083	5469	5551	5523	5539	5590	-					1
Aantal vacatures (x 1000)		96	67	45	47	44	34					-1
Geregistreerde werklozen 3) (x 1000)		334	336	353	391	394	421	438	448	453		1++
Idem, in % van de totale beroepsbevolking		5,4	5,3	5,6	6,1	6,2	6,6	6,8	7,0	7,1		1++
Aantal werkloosheidsuitkeringen (x 1000)		563	587	605	652	628	653	659	677	701		1++
Aantal uren uitzendkrachten		-6	-6	-3	-10	-9	-11					-4
<i>Geld en krediet</i>												
Spaartegoeden	4,2	7,1	7,4	9,5	9,1	9,0	2,9 4)	2,8	2,7	-	-	1++
Verstrekt consumptief krediet	8	11	10	7	-4	-1	3	-1	-2	3		1
Binnenlandse liquiditeitsmassa	8	6	6	7	7	7	7	6	6	-	-	1++

1) Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal; 2) Trend: procentuele jaarmutatie van het meest recent voortschrijdende 12-maands gemiddelde; -1: kleiner dan -5%; -1: tussen -5% en -2%; 1: tussen -2% en +2%; 1+: tussen 2% en 5%; 1++: groter dan 5%. 3) Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. De gegevens zijn niet voor het seizoen gecorrigeerd; 4) Reeksbreuk; - : gegevens nog niet beschikbaar.